

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА РАДА

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від «__» _____ 2023 року

№ _____

**Про перейменування вулиць,
провулків, тупиків, проїзду**

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради від «__» _____ 2023 року №_____ та рекомендації міської топонімічної комісії при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради від 14 липня 2023 року, Кропивницька міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Перейменувати вулиці, провулки, тупики, проїзд м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатком.
2. Управлінню містобудування та архітектури Кропивницької міської ради провести відповідні роботи, пов'язані з перейменуванням вказаних вулиць, провулків, тупиків, проїзду.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту, секретаря міської ради О.Колюку.

Секретар міської ради

Олег КОЛЮКА

Додаток
до рішення Кропивницької міської ради
« ___ » _____ 2023 року № _____

ПЕРЕЛІК

вулиць, провулків, тупиків, проїзду м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади, які перейменовуються

вулиця Акмолінська	- вулиця Князів Острозьких
вулиця Баженова	- вулиця Павла Скоропадського
провулок Воронцовський	- провулок Байгородський
проїзд Воронцовський	- проїзд Байгородський
тупик Воронцовський	- тупик Байгородський
провулок Гастелло	- провулок Мирослава Скорика
вулиця Глинки	- вулиця Княгині Ольги
провулок Делегатський	- провулок Талліннський
провулок Долгорукого	- провулок Івана Драча
провулок Ковпака	- провулок Неопалимівський
вулиця Омська	- вулиця Миколи Амосова
вулиця Пацаєва	- вулиця Леоніда Каденюка
вулиця Посадочна	- вулиця Олени Степанів
вулиця Спренжина	- вулиця Миколи Куліша
вулиця Тарана	- вулиця Григорія Тарана
провулок Тарана	- провулок Григорія Тарана
провулок Тимірязєва	- провулок Олександри Єфимовської
вулиця Тургенева	- вулиця Івана Багряного
тупик Уральський	- провулок Отамана Чорного ворона
вулиця Чугуєвська	- вулиця Чугуївська

**Заступник начальника
управління культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Неля ЧОРНА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту № 1682 рішення Кропивницької міської ради
«Про перейменування вулиць, провулків, тупиків, проїзду»

1. Нормативно-правове регулювання.

Проєкт рішення розроблено керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення.

Дерусифікація та деколонізація є логічним продовженням процесів декомунізації. Сьогодні на рівні громад триває процес позбавлення від російських і залишків радянських назв у публічному просторі. Протягом 2022-2023 років у Кропивницькій міській територіальній громаді перейменовано 138 об'єктів топоніміки, пов'язаних з державою-агресором, комуністичним тоталітарним режимом, імперським та радянським минулим.

Питання зміни назв вулиць було опрацьовано виконавчими органами міської ради, міською топонімічною комісією при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради.

Враховуючи підсумки електронних консультацій з громадськістю на платформі Е-Дем, пропозицій від жителів міста члени комісії рекомендували до перейменування вулиці, провулки, тупики та проїзд міста Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатком.

3. Ціль прийняття рішення.

Необхідність позбутись російських/радянських назв міських об'єктів та увіковічити пам'ять про визначні історичні події України, відомих діячів.

4. Результати розгляду на постійних комісіях та виконавчим комітетом.

Проєкт рішення виноситься на розгляд постійних комісій міської ради, на погодження Виконавчого комітету Кропивницької міської ради.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту.

Не потребує залучення додаткових фінансових ресурсів з бюджету Кропивницької міської територіальної громади.

**Заступник начальника
управління культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Неля ЧОРНА

Вулиці, провулки, тупики, рекомендовані для перейменування

№ з/п	Тип вулиці	Назва вулиці, яка пропонується для перейменування	Мікрорайон міста, характеристика вулиці	Підстава для перейменування	Нова назва що пропонується ініціатор	Обґрунтування нової назви
А						
1	вулиця	Акмолінська	Кушівка, велика, між вулицями Андрія Норова і Ірпінською	Акмолінськ – місто в Казахстані, нині – Нур-Султан (столиця Казахстану)	вулиця Князів Острозьких <i>міська топонімічна комісія</i>	Князі Острозькі — одна з найвідоміших українських князівських родин, представники якої відіграли видатну роль в історії України, Литви і Польщі. Родина Острозьких зробила вагомий внесок у збереження та розвиток української культури та захисту її території від нападу завойовників. У 1514 році князь Костянтин Острозький на чолі литовсько-руського війська розгромив військо Московського князівства в битві на річці Орша. Син Василь Острозький у 70-х роках XVI століття заснував Острозьку академію, яка діє до нашого часу та Острозьку друкарню. На честь князя Костянтина Острозького названо 30 бригаду ЗСУ.
Б						
2	вулиця	Баженова	Катранівка, велика	Баженів Василь Іванович (1737, Москва – 1799, Санкт-Петербург) російський архітектор педагог доби класицизму в російській імперії	вулиця Павла Скоропадського <i>Сінченко Д. Блошицький Д. Лунак А.</i>	Скоропадський Павло Петрович (1873, Вісбаден, Німецька імперія — 26 квітня 1945, Меттен, Баварія, Третій Рейх) — гетьман України, український державний, політичний і громадський діяч, військовик. Походив із козацько-старшинського роду Скоропадських. Гетьман Української Держави (29 квітня — 14 грудня 1918). Один з лідерів та ідеологів монархічного гетьманського руху. За його правління в Україні відбулась політика українізації, запровадження валюти «тривня», відкриття близько сотні українських гімназій, запровадження української мови у шкільну програму, при ньому було відкрито низку українських державних університетів. Відбулась стабілізація в країні, покращення економіки та покращення міжнародних відносин України з іншими країнами. Відповідно до українського законодавства може бути зарахований до борців за незалежність України у XX сторіччі
В						
3	провулок	Воронцовський	В.Балка, малий, паралельно вул. Воронцовській, ближче до Катранівки	Воронцов Михайло Семенович (1782, Санкт-Петербург, — 1856, Одеса) — з 1823 — новоросійський генерал-губернатор та повноважний намісник Бессарабії (1823—1844), граф, генерал-фельдмаршал, генерал-ад'ютант; почесний член Петербурзької академії наук (1826); з 1845 року світліший князь, в 1844—1854 — намісник на Кавказі, де приймав участь у підкоренні народів Кавказу	провулок Байгородський <i>міська топонімічна комісія</i>	«Байгород» (1927) — неоромантична повість Юрія Яновського, де під назвою Байгород було виведено Єлисавет, а її сюжет відображає бурхливі події лютого 1918 р., коли об'єднана громада міста виступила проти анархістських загонів Марусі Никифорової. Найяскравіший образ Кропивницького в українській літературі. За життя автора повість вважалася неблагонадійною через нешаблонний показ подій боротьби за владу в місті. Прецеденти найменування об'єктів міської географії на честь літературних прототипів міст унікальні.
4	проїзд	Воронцовський	В.Балка, малий, паралельно вул.Байгородській, ближче до Катранівки	Воронцов Михайло Семенович (1782, Санкт-Петербург, — 1856, Одеса) — з 1823 — новоросійський генерал-губернатор та повноважний намісник Бессарабії (1823—1844), граф, генерал-фельдмаршал, генерал-ад'ютант; почесний член Петербурзької академії наук (1826); з 1845 року світліший князь, в 1844—1854 — намісник на Кавказі, де приймав участь у підкоренні народів Кавказу	проїзд Байгородський <i>міська топонімічна комісія</i>	«Байгород» (1927) — неоромантична повість Юрія Яновського, де під назвою Байгород було виведено Єлисавет, а її сюжет відображає бурхливі події лютого 1918 р., коли об'єднана громада міста виступила проти анархістських загонів Марусі Никифорової. Найяскравіший образ Кропивницького в українській літературі. За життя автора повість вважалася неблагонадійною через нешаблонний показ подій боротьби за владу в місті. Прецеденти найменування об'єктів міської географії на честь літературних прототипів міст унікальні.
5	тупик	Воронцовський	В.Балка, малий	Воронцов Михайло Семенович (1782, Санкт-Петербург, — 1856, Одеса) — з 1823 — новоросійський генерал-губернатор та повноважний намісник Бессарабії (1823—1844), граф, генерал-фельдмаршал, генерал-ад'ютант; почесний член Петербурзької академії наук (1826); з 1845 року світліший князь, в 1844—1854 — намісник на Кавказі, де приймав участь у підкоренні народів Кавказу	тупик Байгородський <i>міська топонімічна комісія</i>	«Байгород» (1927) — неоромантична повість Юрія Яновського, де під назвою Байгород було виведено Єлисавет, а її сюжет відображає бурхливі події лютого 1918 р., коли об'єднана громада міста виступила проти анархістських загонів Марусі Никифорової. Найяскравіший образ Кропивницького в українській літературі. За життя автора повість вважалася неблагонадійною через нешаблонний показ подій боротьби за владу в місті. Прецеденти найменування об'єктів міської географії на честь літературних прототипів міст унікальні.

Г						
6	провулок	Гастелло	Кушівка, малий, поблизу соснового масиву між Кушівкою та Завадівкою	Гастелло Микола Францович (1907, Москва —1941, с. Мацьки) — радянський льотчик часів Другої світової війни, який став легендою в радянській пропаганді після того як спрямував свій підбитий літак-бомбардувальник у механізовану колону німців. Брав участь у радянсько-фінській війні (1939—1940) і в операціях з приєднання Бессарабії і Північної Буковини 1940 року. До міста стосунку не мав.	провулок Мирослава Скорика <i>міська топонімічна комісія</i>	Скорик Мирослав Михайлович (13 липня 1938, Львів — 01 червня 2020, Київ) — видатний композитор і музикознавець, Герой України, народний артист України, лауреат премії ім. Т. Г. Шевченка, кандидат мистецтвознавства, співолова Спілки композиторів України (2006—2010), художній керівник Київської опери (2011—2016), Національна легенда України. Внучатий небіж Соломі Крушельницької.
7	вулиця	Глинки	Н.Олексіївка і Биковський, велика	Глинка Михайло Іванович (1804 — 1857) — російський композитор. До міста стосунку не має	вулиця Княгині Ольги <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»</i>	Ольга (хрещене ім'я — <i>Олена</i> ; приблизно 880 - 910 — 969) — княгиня київська, дружина київського князя Ігоря Рюриковича. Після смерті чоловіка (осінь 944) стала регентом при малолітньому сину Святославу, і фактичною правителькою Русі у 944—964 роках. Канонізована Католицькою і Православно церквами як свята Ольга.
Д						
8	провулок	Делегатський	Лівобережна Лелеківка, малий	З'їзди народних депутатів СРСР, КПРС, РКП (Б)	провулок Таллінський <i>міська топонімічна комісія</i>	Таллінн (ест. Tallinn) — столиця, найбільше місто та головний порт Естонії. Розташований на березі Фінської затоки, на півночі країни. Великий пасажирський та вантажний морський порт. На знак подяки за допомогу від естонського народу
9	провулок	Долгорукого	Биковський, малий	Юрій Долгорукий (1090—1157), князь, син Володимира Мономаха, вважають засновником Москви	провулок Івана Драча <i>міська топонімічна комісія</i>	Драч Іван Федорович (1936, Теліжинці, Київська область — 2018, Київ) — український поет, перекладач, кіносценарист, драматург, і громадський діяч. Борець за незалежність України у XX сторіччі. Перший голова Народного Руху України (1989). Герой України (2006). Кавалер ордена князя Ярослава Мудрого III, IV, V ступеня, лауреат Національної премії імені Шевченка.
К						
10	провулок	Ковпака	Завадівка, малий	Ковпак Сидір Артемович (1887, Котельва —1967, Київ) — один із керівників українського комуністичного руху опору в роки Другої світової війни, командир Путивльського партизанського загону (пізніше — Сумського партизанського з'єднання, ще пізніше — Першої Української партизанської дивізії), двічі Герой Радянського Союзу (18 травня 1942[1] й 4 січня 1944[2]), генерал-майор. Член ЦК КП(б)У в 1942—1943 та 1949—1967 роках. Депутат Верховної Ради СРСР 2-7-го скликань. Член Верховного Суду УРСР. Заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР (1947—1967). Член ВКП(б) з 1919 року. У добу національно-визвольних змагань в Україні очолював більшовицький диверсійний загін, що боровся в Україні з військами Гетьмана Павла Скоропадського разом із загонами Пархоменка, потім був бійцем 25-ї Чапаської дивізії на Східному фронті, де роззброював козаків, брав участь у боях з російською Добровольчою армією генералів А. І. Денікіна та Врангеля на півдні України	провулок Неопалимський <i>міська топонімічна комісія</i>	Поруч з мікрорайоном Завадівка розміщене село Неопалимівка, на території якого розміщена «Інгульська шахта» — підприємство по видобутку руди урану та торію. Назва має релігійне походження, пов'язане з історією «неопалимої купини». «Неопалима купина» – палаючий куш, що не згорає, в якому Бог з'явився Мойсеєві.
О						
11	вулиця	Омська	Н.Олексіївка, середня	Омськ - місто в росії	вулиця Миколи Амосова <i>Шенкевич А.</i>	Амосов Микола Михайлович (1913, с. Ольхово Новгородської губернії - 2002, Київ,) — лікар, науковець в галузі медицини та біокібернетики, громадський діяч, академік Національної академії наук України (1969) та Академії медичних наук України (1993), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1997). Директор Інституту серцево-судинної хірургії (1983–1988). Доктор медичних наук (1953). М. М. Амосов — автор понад 400 наукових робіт, в тому числі 19 монографій. Низку монографій перевидано в США, Японії, Німеччині, Болгарії. У створеному ним інституті підготовлено 40 докторів і понад 150 кандидатів наук, багато хто з них очолює великі наукові центри.
П						
	вулиця	Пацасва	велика	Пацасв Віктор Іванович (1933 - 1971) — льотчик-космонавт СРСР.	вулиця Леоніда Каденюка	Каденюк Леонід Костянтинович (1951, Клішківці, Чернівецька область —2018,

12				Загинув під час космічного польоту 28 червня 1971 року. Народився 19 червня 1933 року в місті Актюбінськ (нині Актюбе, Казахстан). 6 — 29 червня 1971 року здійснив космічний політ інженером-випробувачем космічного корабля Союз-11 і орбітальної космічної станції Салют-1 разом з Г.Добровольським і В.Волковим. Загинув разом з іншими членами екіпажу космічного корабля Союз-11 при поверненні на Землю через розгерметизацію спускового апарата. До міста стосунку не мав	<i>пропозиція мешканців вулиці Пацаєва та підтримано зверненнями мешканців Савицька М. Паливода Н. Крохмаль І.</i>	Київ) — український льотчик-випробувач 1-го класу, генерал-майор авіації, перший і єдиний астронавт незалежної України, народний депутат України 4-го скликання, Народний Посол України, Герой України, Президент Аерокосмічного товариства України, радник Прем'єр-міністра України та Голови Державного космічного агентства України, Почесний доктор Чернівецького Національного університету імені Ю. Федьковича
13	вулиця	Посадочна	Н.Балашівка, середня	русїзм	вулиця Олени Степанів <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»</i>	Степанів Олена Іванівна (1892, с.Вишнівчик, Львівська область — 1963, Львів) - перша в світі жінка, офіційно зарахована на військову службу у званні офіцера. Була однією із організаторок Листопадового повстання 1918 р., брала активну участь в українсько-польській війні 1918–1919 років (четар Української Галицької Армії). Референт преси в Державному секретаріаті закордонних справ ЗУНР, пресовий референт Міністерства закордонних справ УНР у Кам'янці-Подільському, патронеса одного з куренів Пласту. Олена Степанів була нагороджена срібною медаллю Хоробрості та Військовим хрестом. Ув'язнена радянських таборів.
С						
14	вулиця	Спренжина	с. Молодіжне, середня	Володимир Михайлович Спренжин, більшовик, «організатор Радянської влади» в Єлисаветі, голова міста в 1918 р.	вулиця Миколи Куліша <i>міська топонімічна комісія</i>	Куліш Микола Гурович (1892, Чаплинка, Херсонська область — 1937, Сандармох, Карелія) — український письменник, режисер, драматург, представник Розстріляного Відродження. У Зінов'євську з кінця квітня до початку червня 1925 року редагує газету «Червоний шлях». У 1934 року, Миколу Куліша було заарештовано органами НКВС і звинувачено у приналежності до націоналістичної терористичної організації і зв'язках з ОУН. Засуджений до 10 років Соловецьких таборів. 09 жовтня 1937 року розстріляний. Реабілітований 04 серпня 1956 року за відсутністю складу злочину.
Т						
15	вулиця	Тарана	с. Молодіжне, середня	Таран Григорій Олексійович (1912 — 1948) — радянський льотчик, командир 3-го авіаційного транспортного полку 10-ї гвардійської авіатранспортної дивізії ЦПФ. Герой Радянського Союзу (1944). Один з піонерів освоєння повітряних трас над високогірним Паміром, першопрокладач авіалінії в Таджикистані (1938). Народився у селі Велика Мамайка (нині — с. Підгайці Кропивницького району Кіровоградської області) в селянській родині. Українець. Працював столяром-верстатником на заводі сільськогосподарського машинобудування «Червона Зірка».	вулиця Григорія Тарана <i>міська топонімічна комісія</i>	Уточнення назви
16	провулок	Тарана	с. Молодіжне, малий	Таран Григорій Олексійович (1912 — 1948) — радянський льотчик, командир 3-го авіаційного транспортного полку 10-ї гвардійської авіатранспортної дивізії ЦПФ. Герой Радянського Союзу (1944). Один з піонерів освоєння повітряних трас над високогірним Паміром, першопрокладач авіалінії в Таджикистані (1938). Народився у селі Велика Мамайка (нині — с. Підгайці Кропивницького району) в селянській родині. Українець. Працював столяром-верстатником на заводі с/г машинобудування «Червона Зірка»	провулок Григорія Тарана <i>міська топонімічна комісія</i>	Уточнення назви
17	провулок	Тимірязєва	В.Балка, малий	Тимірязєв Климент Аркадійович (1843, Петербург -1920, Москва.) — російський природознавець-дарвініст, біолог, фізіолог, один з основоположників російської і радянської школи фізіологів рослин; член-кореспондент РАН (1917); член-кореспондент Петербурзької АН. Він гаряче вітав більшовицький Жовтневий переворот 1917 року, а у 1920 році був обраний робітниками	провулок Олександри Єфимовської <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»</i>	Олександра Никифоровна Єфимовська - засновниця Єлисаветградської жіночої гімназії, яку містяни називали «Жіноча гімназія Єфимовської». Сам навчальний заклад знаходився в орендованому приміщенні по вулиці Велика Перспективна (колишня школа №8, нині приміщення, де знаходиться Управління стратегічних розслідувань в Кіровоградській області (УСР).

				депутатом московської ради. Нині ім'я Тімірязєва носить російський державний аграрний університет (колишня сільгоспакадемія). У Москві є вулиця Тімірязєва, район «Тімірязєвка», станція Московського метро імені Тімірязєва (відкрито у 1991 році).		
18	вулиця	Тургенєва	Н.Балашівка, велика	Тургенєв Іван Сергійович (1818, Орел — 1883, Буживаль, поблизу Парижа, Франція) — російський письменник. Стосунку до міста не мав.	вулиця Івана Багряного <i>Шимха Г.</i>	Іван Багряний (справжнє ім'я: <i>Лозов'яга Іван Павлович</i> (також: <i>Лозов'ягін</i>); 1906, Охтирка, Харківська губернія —1963, Новий Ульм, Баварія, Німеччина) — український поет, прозаїк, драматург, публіцист, журналіст та політичний діяч. Голова Української національної ради. Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (1992, посмертно), номінант на Нобелівську премію з літератури (1962).
У						
19	тупик	Уральський	Лівобережна Лелеківка, малий, біля старого кладовища	Урал - гірська система в росії	провулок Отамана Чорного ворона <i>міська топонімічна комісія</i>	На пошану узагальненого образу українських повстанців, що чинили опір російським більшовицьким окупантам на теренах України та на нашого краю під час боротьби за незалежність упродовж 1919-1926 років. Образ «Чорного ворона» став частиною української національної пам'яті завдяки бестселеру Василя Шкляра «Чорний Ворон»
Ч						
20	вулиця	Чугуєвська	Масляниківка, середня	русізм	вулиця Чугуївська <i>міська топонімічна комісія</i>	